

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2023-2024

22 FEBRUARI 2024

Hoorzitting: Tekort in de kinderopvang

SAMENVATTEND VERSLAG

uitgebracht namens de Samenwerkingscommissie met de Vlaamse volksvertegenwoordigers verkozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door mevrouw Bianca Debaets

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:

VGC: mevrouw Els Rochette, voorzitter, de heer Fouad Ahidar, de heer Juan Benjumea Moreno, mevrouw Bianca Debaets, mevrouw Cieltje Van Achter, de heer Mathias Vanden Borre

Vlaams Parlement: mevrouw Celia Groothedde

Verontschuldigd VGC: mevrouw mevrouw Carla Dejonghe, mevrouw Soetkin Hoessen, de heer Pepijn Kennis, de heer Dominiek Lootens-Stael, de heer Gilles Verstraeten

Verontschuldigd Vlaams Parlement: mevrouw Hannelore Goeman, mevrouw Annabel Tavernier, de heer Karl Vanlouwe

Op donderdag 22 februari 2024 was mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te gast in de Samenwerkingscommissie van de VGC-raadsleden en de Vlaamse volksvertegenwoordigers gekozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor een gedachtewisseling over het tekort in de kinderopvang.

Mevrouw Bianca Debaets wordt aangeduid als verslaggever.

1. Toelichting door mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Vlaams minister Hilde Crevits schetst, aan de hand van een presentatie, de toestand van de Nederlandstalige kinderopvang in Brussel.

Tussen 2014 en het derde kwartaal van 2023 zijn er 264 plaatsen minder. Dat is een daling van ongeveer 4 %. Tegelijk is het aantal inkomensgerelateerde plaatsen sterk gestegen met 1.087 plaatsen ofwel 27 %. De oorzaak van de daling van het aantal plaatsen ligt bij de kinderopvang met vrije prijs. Hier zijn 1.353 plaatsen verdwenen. Dat is bijna 45 %. De minister concludeert dat de vrije plaatsen minder aantrekkelijk zijn en moeilijker te organiseren zijn voor initiatiefnemers in tegenstelling tot de beter gesubsidieerde plaatsen. Er zijn evenwel een aantal van de plaatsen met vrije prijs omgeschakeld naar inkomensgerelateerde kinderopvang.

Sinds de inwerkingtreding van het Decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, gewijzigd in 2014, zijn de taalvereisten verstrengd en ziet de Zorginspectie hierop toe. Onder meer daardoor is een deel van de plaatsen met vrije prijs overgegaan naar ONE (Franse Gemeenschap). Tijdens de periode 2014-2017 gaat het over 362 plaatsen bij 18 organisatoren. Op 1 januari 2023 maakten 4 kinderdagverblijven van de EU de overstap naar ONE. Dat zijn 778 plaatsen. Dit betekent dat die plaatsen niet meer erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap, maar wel nog blijven bestaan.

Het valt op dat er in Brussel heel weinig plaatsen zijn in de gezinsopvang. In het verleden zijn er een aantal pogingen geweest om meer onthaalouders te werven, maar dat blijft een moeilijke opdracht. De groepsopvang is dominant. Er zijn heel weinig plaatsen IKT mix. In Vlaanderen is er een heel grote vraag naar omschakeling van vrije prijzen naar IKT, terwijl dat in Brussel veel minder het geval is. Op dit ogenblik is er zelfs geen enkele aanvraag meer.

Om de toegankelijkheid tot de kinderopvang te garanderen is de betaalbaarheid heel belangrijk. Het aandeel van de inkomensgerelateerde plaatsen is in de periode van 2014 tot het derde kwartaal van 2023 gestegen van 56,63 % naar 75,09 %.

Wat de beschikbaarheid betreft, ligt de dekkingsgraad in Brussel hoger dan in het Vlaams Gewest. In de eerder genoemde periode is de dekkingsgraad of het aantal plaatsen per 100 kinderen gestegen van 43,19 % tot 49,91 %. In het Vlaams Gewest is, eind 2023, de dekkingsgraad gemiddeld 44,67 %. Voor Antwerpen is dat 42 % en in Gent is dat 53,43 %. Een van de redenen voor de stijging in Brussel is het licht dalend geboortecijfer sinds 2010, dat nog steeds hoger is dan in Vlaanderen.

Volgens de 'Cartografie van de Nederlandstalige gezinsvoorzieningen in Brussel' (Michel Vandenbroeck, VGC, 2021) heeft het Agentschap Opgroeien voor kinderopvang een

marktaandeel van 36,62 % van het aantal plaatsen met inkomenstarief genoteerd. Ter vergelijking: het kleuteronderwijs heeft een aandeel van 26,36 %. De Brusselnorm van 30 % voor kinderopvang wordt behaald.

Het Procedurebesluit van 9 mei 2014 (Besluit van de Vlaamse Regering houdende de procedures voor de aanvraag en de toekenning van de vergunning en de subsidies voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters) voorziet in een budgettaire voorafname voor Brussel van 10 % als Vlaanderen middelen voorziet voor uitbreiding van plaatsen in de kinderopvang. Tijdens deze legislatuur is ingezet op een omschakeling van 474 plaatsen zonder subsidie naar de basissubsidie. Er werden 203 plaatsen met basissubsidie omgeschakeld naar inkomensgerelateerde plaatsen; 63 plaatsen werden omgeschakeld van Trap 2B naar Trap 2A. Er werd eveneens budget voorzien voor de creatie van 248 nieuwe plaatsen met inkomenstarief.

Vandaag vertrekt een oproep voor de creatie van 400 nieuwe plaatsen met inkomenstarief in Brussel. Hiervoor wordt een budget van 5.231.000 euro voorzien, waarvan 1.624.000 euro nieuwe middelen zijn. 3.607.000 euro is restbudget van de vorige oproepen tijdens deze legislatuur. Met deze bijkomende 400 plaatsen zal het aandeel IKT-plaatsen stijgen tot 81 %. Er is eveneens een oproep voor 9 nieuwe dringende opvangplaatsen en omschakeling van 57 inkomensgerelateerde plaatsen naar dringende opvang. Hiervoor wordt een bedrag van 134.000 euro uitgetrokken. De dringende opvangplaatsen zijn belangrijk voor ouders die plots nood hebben aan kinderopvang in het kader van tewerkstelling of een specifieke situatie in het gezin. Deze subsidies zullen toegekend worden in juni 2024.

De begroting 2024 voorziet niet alleen in de creatie van plaatsen, maar zet eveneens in op de medewerkers. Er worden maatregelen voorzien die het werken in de kinderopvang aantrekkelijker maken. Een van die maatregelen is de verlaging van kinderbegeleiderratio. Op basis van onderzoeken van de KULeuven is hiervoor 118 miljoen euro beschikbaar. De ratio daalt naar 5 kinderen per begeleider in groepen met baby's tot 12 maanden, 7 kinderen voor groepen met baby's en kinderen vanaf 12 maanden en 8 kinderen in groepen met alleen maar kinderen vanaf 12 maanden. Er is een overgangperiode van 3 jaar die loopt tot 31 december 2026 om de nieuwe ratio te behalen.

Voor de gesubsidieerde groepsopvang is er een toelage van 1.733,13 euro per plaats per jaar. In 2023-2024 worden in Vlaanderen meer dan 9.000 plaatsen omgeschakeld van de basissubsidie naar inkomensgerelateerde subsidie. De IKT-toelagen hangen samen met een nieuwe CAO waarin betere loonvoorwaarden opgenomen zijn, waardoor een kinderbegeleider tot 1.000 euro bruto per maand meer kan verdienen. Ook de basissubsidie voor plaatsen met vrije prijs wordt verhoogd tot 3.000 euro. Samen met de sector wordt een nieuw studierichting op het niveau graduaat ontwikkeld. Daarvoor is een erkenningsdossier ingediend bij de Vlaamse overheid.

Specifiek in Brussel wordt gefocust op opleiding op de werkvloer. Hiervoor wordt tijdens de overgangperiode naar de lagere ratio voorzien in extra begeleiding. Samen met collegevoorzitter Elke Van den Brandt en in overleg met de Brusselse Hoofdstedelijke Regering worden 26,5 GECO's ingezet in opleidingstrajecten tot kinderbegeleider. Kinderbegeleiders in opleiding worden niet meegeteld voor de kinderbegeleiderratio. De VGC voorziet voor dit project mentoren voor de begeleiding op de werkvloer. Er is eveneens een taaltraject voorzien.

Tevens worden in Brussel GECO's ingezet voor extra kinderopvangplaatsen. Dit wordt gefinancierd vanuit de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. Die overeenkomst dateert van 2014. De krappe arbeidsmarkt zorgt er evenwel voor dat de Nederlandstalige Brusselse kinderdagverblijven zeer moeilijk gediplomeerde kinderbegeleiders vinden die aan de GECO-voorwaarden voldoen. Daarom heeft Vlaams minister Hilde Crevits beslist om 3 miljoen euro uit te trekken om die GECO-plaatsen om te schakelen naar reguliere inkomensgerelateerde opvang. Het betreft 99,5 VTE of 298 werkplaatsen. Om deze maatregel te kunnen uitvoeren, dient de overeenkomst van 2014 te worden aangepast. Hiervoor is een brief gestuurd naar Brussels minister-president Rudi Vervoort en Brussels minister Bernard Clerfayt. Het eerste overleg hierover vindt plaats in maart e.k., waarbij ook collegevoorzitter Elke Van den Brandt betrokken wordt.

In 2022 werd het startschot gegeven om een toekomstplan uit te werken. Het doel hiervan is een meerjarenplan op te maken waarbij stapsgewijs zal vastgelegd worden welke hervormingen nodig zijn. Een aantal van de voorstellen uit het toekomstplan zijn meegenomen in de opmaak van de begroting 2024. De volgende editie van het toekomstplan wordt voorgesteld op 14 maart 2024.

2. Bespreking

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA) meent dat veel ouders stress ondervinden bij het zoeken naar een opvangplaats voor hun kind. De problematiek rond het aantal plaatsen en het personeel binnen de kinderopvang is er een die de Raad al geruime tijd bezighoudt. Het is natuurlijk jammer te moeten vaststellen dat het aantal plaatsen de voorbije jaren gedaald is, maar deze zijn niet verloren als ze zijn overgegaan naar ONE. Dat betekent dat het totaal aantal plaatsen in Brussel is gestegen. Het raadslid vindt het een goede zaak dat enkele jaren geleden de hervorming is doorgevoerd, waarbij taalvereisten werden opgenomen en waardoor die overstap is gebeurd.

Het verrast de spreker dat het aantal plaatsen met basissubsidie sterk is gedaald. Want ook deze hebben hun waarde, naast degene met inkomenstarief. Er is in Brussel immers ook een markt voor ouders die zich dat kunnen permitteren. In Brussel is in de eerste plaats nood aan bijkomende plaatsen en het is dan ook goed nieuws dat er een oproep wordt gelanceerd voor 400 bijkomende plaatsen en hiervoor budget wordt uitgetrokken.

Vanuit de sector ontvangt het raadslid het signaal dat zij vaak geen vragende partij zijn voor het oprichten van nieuwe kinderdagverblijven in Brussel omwille van de personeels- en mobiliteitsproblemen. Zijn er nog genoeg spelers op het terrein die willen uitbreiden of investeren in Brussel? Heeft de minister er vertrouwen in dat de oproep voldoende zal opleveren? Het lijkt de spreker aangewezen om naar de sector te luisteren en aandacht te hebben voor het verhelpen van mogelijke obstakels.

Wat de opleiding op de werkvloer en het inzetten van GECO's betreft, was mevrouw Cieltje Van Achter op de hoogte van de trajecten die de Vlaamse minister in samenspraak met de VGC en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering heeft afgesproken, maar niet van de omzetting van GECO's naar reguliere inkomensgerelateerde opvangplaatsen. Is het de bedoeling dat de middelen die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dan vrijgeeft, te richten naar de opleiding en begeleiding op de werkvloer? Want als de Vlaamse Gemeenschap taken overneemt van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dan vraagt het raadslid zich af wat het

Gewest dan zal doen. Het heeft de spreker steeds verbaasd dat dit dossier zo lang aansleepte. Voor de Franse Gemeenschap werd immers een akkoord afgesloten bij het begin van de legislatuur 2019-2024. Kan de minister hier wat meer toelichting over geven?

Tot slot, heeft de spreker nog een vraag m.b.t. de consultatiebureaus. De collegevoorzitter heeft bevestigd dat er 11 ankerpunten van Huizen van het Kind blijven. Blijkbaar zouden er nog uitbreidingen op het punt staan. Heeft de minister hier meer informatie over? Het is vooral van belang dat er in heel Brussel nabije toegang is tot een consultatiebureau, naast het feit dat ze professioneel gemanaged worden. Is de minister tevreden over de hervorming die werd doorgevoerd? Kan er eventueel al een eerste evaluatie worden gegeven? Kon de sector in Brussel worden vooruitgeholpen?

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen) vond hoe de cijfers m.b.t. de dekkingsgraad door de minister werden voorgesteld enigszins verwarrend. Ze werden gedeeld samen met de percentages van de inkomensgerelateerde kinderopvang. De dekkingsgraad die evolueerde naar 49,91 % betreft de volledige kinderopvang. De dekkingsgraad van inkomensgerelateerde kinderopvang bedraagt slechts op 32 % volgens de laatste Cartografie, wat lager ligt dan de Barcelonanorm. In Gent ligt diezelfde dekkingsgraad momenteel op 45 %. Het verhaal dat de minister bracht dat Brussel het beter doet dan het Vlaamse gemiddelde, kan het raadslid moeilijk aannemen. De cijfers dateren van 2021 en deze van 2022 en 2023 zijn nog niet gekend, maar het lijkt zeer onwaarschijnlijk dat de cijfers van Brussel dermate zouden zijn gestegen in 2 jaar tijd. Er bestaat tevens nog een gigantische kloof voor wat het percentage inkomensgerelateerde plaatsen betreft. Die bedraagt 75 % in Brussel, terwijl die in het volledige Vlaams Gewest 77 % bedraagt. In arme Brusselse gemeenten ligt die nog een stuk lager (bv. 12 % in Sint-Gillis, 23 % in Schaarbeek). Er zijn volgens de spreker nog veel inspanningen van de Vlaamse Regering nodig.

Er is daarnaast het probleem van de onderbenutte capaciteit door het personeelstekort. De sector kent heel veel uitstroom omwille van de arbeidsvoorwaarden, zowel wat verloning als werkomstandigheden betreft. Zelfs als de financiering aanwezig is en de VGC en de gemeenten lokalen ter beschikking stellen voor kinderopvanginitiatieven, krijgen zij de plaatsen niet ingevuld. Hoe gaat de Vlaamse minister dat remediëren? Dat begint stilaan het grootste probleem te worden. Er is een personeelstekort in de zorgsector in het algemeen. In de kinderopvang is die zelfs nog nijpender dan elders.

Wat de kindratio betreft, verwijst het raadslid naar de beheersovereenkomst die de Franse Gemeenschap met ONE heeft afgesloten en waarbij de ambitie werd uitgedrukt, die deels al is vertaald in haar beleidsplannen, om te evolueren naar 1,5 VTE per 7 kinderen. Dat komt op iets minder dan 5 kinderen per VTE. Dat is een groot verschil met de situatie in de Nederlandstalige kinderopvang in Brussel. Wat zijn de verdere plannen van de Vlaamse overheid hieromtrent?

Zijn er nog investeringen gepland om mensen, die van buiten de sector komen, toe te leiden naar de kinderopvang, wil hij nog weten. Hoeveel mentoren zullen in Brussel worden ingezet om mensen te begeleiden in een job als kinderbegeleider?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA) verwijst naar de tussenkomsten van collega Annabel Tavernier in het Vlaams Parlement m.b.t. het respect voor het Nederlands, dat ook in de Raad vaak aan bod komt. Wat het Nederlands als zorgtaal betreft, zijn er indrukwekkende cijfers voorhanden. Een op 3 Nederlandstalige crèches in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

is niet in orde met de Taalwetgeving. Op een totaal van ongeveer 200 crèches heeft de Vlaamse Zorginspectie 75 inbreuken vastgesteld. Dat is onaanvaardbaar, want dit heeft gevolgen voor de Ketjes en de ouders. Om een vergunning te krijgen van Kind en Gezin moeten de verantwoordelijke en de kinderbegeleiders het Nederlands voldoende machtig zijn. Om daarnaast subsidies te kunnen ontvangen, moeten alle kinderbegeleiders Nederlands kunnen spreken. Waarom willen niet alle crèches overgaan naar het meer gesubsidieerde stelsel, wil het raadslid weten. Heeft de minister aandacht voor de taalproblematiek? Wordt er bv. gedacht aan een samenwerking met het Huis van het Nederlands als maatregel?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt is binnen de VGC bevoegd voor Gezin. Tijdens de vorige legislatuur waren er heel wat pittige debatten over dit thema. De spreker vraagt zich af of het deze legislatuur beter is. Hij verwijst tevens naar de rol van de gemeenten en het feit dat deze vaak tekortschieten. Zo zijn er bv. in de Stad Brussel 5 Nederlandstalige gemeentelijke kinderopvanginitiatieven, terwijl dit er langs Franstalige kant 33 zijn.

Mevrouw Celia Groothedde (Groen) komt terug op de niet-overschakeling van plaatsen naar Trap 2. In Brussel wordt vanuit het veld aangegeven dat dit vaak ligt aan het feit dat er private spelers zijn op het veld. Collega Cielte Van Achter zei dat hiervoor een markt bestaat, maar Brussel is zoals vaak het geval “*een kanarie in de koolmijn*”. Men kiest om zich te laten vergunnen door het Agentschap Opgroeien. Groen pleit ervoor om Trap 2 als minimumnorm te hanteren omdat de Trap 0- en Trap 1-regelgeving niet duidelijk genoeg is en men daarmee wekomt om die norm (cf. taal) niet na te leven. Volgens mevrouw Celia Groothedde kiezen private spelers hiervoor omdat de normen onder het Agentschap Opgroeien lakser zijn dan deze onder ONE. Het is niet altijd beter aan Franstalige kant, maar in dit geval kijkt men naar de Franse Gemeenschap met enige afgunst. Het Vlaams parlementslid is zeer ongerust, omdat de regelgeving ook voor werknemers bij de Franse Gemeenschap aantrekkelijker is. Dat is de oorzaak van heel wat problemen. De kloof tussen beide Gemeenschappen wordt steeds groter. Deze regelgeving wordt op het Vlaamse niveau besloten.

Daarnaast vindt de spreker het fijn dat er wordt gekeken naar uitbreidingen en opleidingen via zijnstroom. Maar als daarvoor wordt gekeken naar GECO-middelen, dringt de spreker aan dat er tevens wordt gekeken naar andere statuten. Op dit ogenblik geeft de sector aan dat er geen GECO's meer te vinden zijn. Graag had ze vernomen hoeveel plaatsen momenteel slechts gedeeltelijk zijn ingevuld. Sommige plaatsen zijn immers beperkt beschikbaar voor bepaalde dagen of uren. Welke maatregelen worden er concreet genomen om te vermijden dat die plaatsen verdwijnen? Hoeveel locaties hebben hun uren moeten inperken en over hoeveel plaatsen gaat het?

Tot slot, wil de spreker het hebben over de voorrangregels. Wat wordt verstaan onder “*een intensief inburgeringstraject*”? Er staan vandaag duizenden mensen op de wachtlijst. Men heeft geen idee of deze mensen een intensief inburgeringstraject volgen. De kinderopvangsector kan die moeilijk een voor een afbellen. Op welke manier dient de kinderopvang daarmee om te gaan? Deze maatregel zal in Brussel veel kansrijke gezinnen treffen, maar nog veel meer kansarme gezinnen. Een aantal Brusselse gemeenten hebben een onvoldoende dekkingsgraad. Het zijn nu net die gemeenten die veel kansarme gezinnen op hun grondgebied hebben. Is de regelgeving reeds goedgekeurd door de Raad van State? De sector vraagt zich af of deze regels er komen en is ongerust. Hoeveel overleg omtrent kinderopvang heeft er plaatsgevonden tussen de minister en haar Franstalige evenknie deze legislatuur?

Volgens **mevrouw Bianca Debaets (cd&v)** heeft de presentatie alleszins aangetoond hoe sterk Vlaanderen blijft investeren in Brussel. De oproep voor 400 bijkomende plaatsen in de kinderopvang, kan enkel aanleiding geven tot enthousiasme. Veel ouders zullen blij zijn met dit nieuws. De sterke stijging in het aantal inkomensgerelateerde plaatsen is een beweging die reeds in de vorige legislatuur in gang werd gezet. Er kon toen een historische uitbreiding van 1.000 plaatsen worden gerealiseerd. De noden blijven groot. Het valt het raadslid op dat net de collega's die tijdens de vorige legislatuur bijna wekelijks het collegelid in de Raad ondervroegen, net nu vrij stil blijven over de rol van de VGC. Het College heeft deze legislatuur volgens het raadslid onvoldoende gedaan.

Samenwerking tussen de VGC en de Vlaamse Gemeenschap blijft de boodschap. De spreker geeft alvast mee dat cd&v niet zal meestappen in een verhaal waarbij de kinderopvang wordt overgeheveld naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). Een derde net installeren, is volgens de spreker een zeer slecht idee. De GGC heeft daar ook de middelen niet voor. Bovendien is het voor de ouders al verwarrend genoeg. Het belangrijkste argument om dit niet te doen, is uiteraard de idee van de doorgaande lijn. De Nederlandstalige kinderdagverblijven zijn populair bij anderstaligen, omwille van het belang dat ouders geven aan de kennis van het Nederlands. Het is belangrijk dat er geen taalachterstand wordt opgelopen. De garantie om ook het aanbod in het Nederlands te garanderen vanuit de GGC is zeer precair.

Een laatste bemerking van de spreker betreft het onderwijs. Ook in deze sector is er een personeelstekort. Collegelid Sven Gatz is inventief geweest met middelen vanuit de VGC (bv. terugbetaling voor de opleiding van zijinstromers, verdubbeling bonusuren). De toekomst is er volgens mevrouw Bianca Debaets een van samenwerken en zeker niet van elkaar met de vinger wijzen. Wat zouden we volgens de minister moeten doen om ervoor te zorgen dat mensen zouden kiezen voor het beroep van kinderbegeleider? Is er bv. ook een opwaardering van het imago nodig zoals dat het geval is voor leerkrachten in het onderwijs?

Vlaams minister Hilde Crevits haakt in op wat mevrouw Bianca Debaets heeft gezegd. Enkel met samenwerken geraak je vooruit. De regeling m.b.t. de GECO's is bv. volledig in overleg met collegevoorzitter Elke Van den Brandt tot stand gekomen.

Het is de persoonlijke voorkeur van de minister dat de kinderopvang volledig inkomensgerelateerd is. Maar die is er niet vandaag, wel de trend dat er een verhoging is van het aantal inkomensgerelateerde plaatsen. Binnen de Vlaamse Regering zijn er collega's die vinden dat er ook niet-inkomensgerelateerde kinderopvang nodig is. Er werd dus gekozen voor een stijging van het aantal inkomensgerelateerde plaatsen én het behoud van niet-inkomensgerelateerde plaatsen in het Vlaamse Regeerakkoord.

Er kan worden vastgesteld dat het aantal plaatsen met basissubsidie daalt, terwijl er in 2024 een oproep openstaat voor 3.000 plaatsen, waar ook Brussel plaatsen kan van innemen. Als men het aantal plaatsen met basissubsidie wil in stand houden, dan moet er iets gedaan worden. De Vlaamse Regering heeft beslist om de voorbije 2 jaar de basissubsidie op te trekken. Twee jaar geleden bedroeg deze 890 euro per plaats/per kind. Sinds 1 januari 2024 bedraagt deze 3.000 euro. Dat betekent dat het de moeite waard is om te starten of in het systeem te blijven.

De minister bevestigt achter de hervorming van de Huizen van het Kind te staan. Er was sprake van een erge versnippering. De verdienste van het project is dat alle partners de neuzen

in dezelfde richting hebben. Er wordt nog steeds ingezet op de fysieke aanwezigheid om de toegankelijkheid te verhogen. Samen met collegevoorzitter Elke Van den Brandt werd getracht om draagvlak te creëren in Brussel. Er werd positief gestart, maar *'the proof of the pudding is in the eating'*, dus het is belangrijk de vinger aan de pols te houden op het terrein. Vanuit het beleid gebeurt hetzelfde.

De minister meent dat er, wat het aantal bijkomende plaatsen betreft, inspanningen zijn geleverd. De reden waarom er vandaag een nieuwe oproep voor 400 plaatsen wordt gelanceerd, is dat er bij de vorige oproepen 400 IKT-plaatsen niet konden worden gehonoreerd omdat er te veel aanvragen waren. Er kan dus niet worden gezegd dat er geen interesse op het terrein zou zijn. In de presentatie werd voor de dekkinggraad T1 en T2 samengenomen, wat volgens de minister een logische redenering is, aangezien het allemaal plaatsen zijn.

In verband met de ratio is de minister zelf de eerste die vindt dat deze moet dalen. Wat zij echter niet wil, is dat – wanneer in Vlaanderen de gemiddelde dekkinggraad +/- 50 % bedraagt – bij een lagere ratio ouders plots te horen zouden krijgen dat er geen plaats meer is. Om die reden werd een overgangperiode van 3 jaar voorzien. Het geeft ook de mogelijkheid om de financiering intussen te verbeteren. T2-plaatsen betekenen tevens een betere financiering voor de mensen.

Met betrekking tot de vraag omtrent de mentoren in Brussel, verwijst de minister naar de toekenning in Vlaanderen aan Mentees. Binnen de sector wordt overlegd hoe die op de best mogelijke wijze ingezet kunnen worden.

De taalproblematiek is gekend bij de minister. Ondanks de vaststellingen van de Zorginspectie kan er worden geconstateerd dat de sector zijn best doet. Het is van belang dat de inspectiediensten dit blijven opvolgen. Inspectieverslagen kunnen op 2 manieren worden bekeken. Als er niet wordt geïnspecteerd, kunnen geen problemen worden vastgesteld. Maar er worden nu actief inspecties uitgevoerd. Er moet een verbeterplan opgemaakt worden en de uitvoering ervan vraagt enige tijd. Het Nederlands in Brussel is een dagelijks gevecht. Terwijl de aantrekkelijkheid van de Nederlandstalige kinderopvang bij ouders die thuis geen Nederlands spreken zeer groot is, wat trouwens ook in het onderwijs het geval is.

In verband met de arbeidsvoorwaarden binnen de kinderopvang is er nog een weg te gaan. Enkel medewerkers die in kinderopvang met inkomensgerelateerde plaatsen werken, vallen onder een CAO. De anderen niet. Daarom dat de aantrekkelijkheid van plaatsen met basissubsidie minder groot is. Het doel moet wel zijn om de CAO-voorwaarden voor alle kinderopvangplaatsen gelijk te maken, maar zo ver is men volgens de minister nog niet. Verder is het de bedoeling om de plaatsen gekoppeld aan de statuten een gewone subsidie te geven, waardoor de GECO's in de statuten in opleiding een ondersteunende functie kunnen opnemen.

De voorrangsregels zijn opgenomen in het Programmadecreet dat in het Vlaams Parlement werd goedgekeurd. Het besluit zal eerstdaags worden aangenomen. Dit houdt rekening met het advies van de Raad van State en bevat een duidelijke motivering. Er zullen duidelijke richtlijnen zijn naar de Lokale Loketten Kinderopvang, waarbij het Agentschap Opgroeien ook rekening houdt met een goede communicatie in Brussel.

Daarna wijst de minister erop dat er onlangs een prachtig gebouw werd geopend waarvoor vanuit VIPA sterk werd geïnvesteerd en dat rekening houdt met de doorgaande lijn van de kinderopvang naar onderwijs.

Personeel vinden blijft een uitdaging, maar Vlaams minister Hilde Crevits heeft al veel potentieel gezien. Er zijn projecten waar bv. moeders die niet werken omdat ze geen kinderopvang vinden, zelf in de kinderopvang aan de slag kunnen en tegelijk worden opgeleid en aan taalontwikkeling kunnen doen. Dat is 2 keer winst. In een grootstedelijke context is dit van belang. Er zijn niet enkel plaatsen in de kinderopvang nodig, maar ook kwaliteit. Waardering voor het maatschappelijk verschil dat de kinderopvang maakt, moet er zeker zijn.

Mevrouw Cielte Van Achter (N-VA) gaat ervan uit dat als de Vlaamse Gemeenschap investeert in kinderopvang in Brussel, dit gepaard gaat met kwaliteit. Het raadslid wenst nog aandacht te vragen voor de opleiding tot kinderbegeleider, waar zeker nog ruimte is tot verbetering.

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen) komt nog even terug op de inspanningen van het College in Welzijn in het algemeen en de Kinderopvang in het bijzonder. Bij het afsluiten van de vorige legislatuur waren de uitgaven voor Welzijn, Gezondheid en Gezin +/- 10 miljoen euro. Vandaag bedragen die ongeveer 22 miljoen euro. De uitgaven voor capaciteitsuitbreiding bedroegen 1,8 miljoen euro en begin 2024 zijn die geëvolueerd naar 2,6 miljoen euro. Groen was inderdaad steeds kritisch, totdat de investeringen zijn gebeurd. Verder is er wat de bevoegdheid van de gemeenten betreft een groot verschil tussen onderwijs en kinderopvang. In het onderwijs volgen de werkingsmiddelen nadat er capaciteit is gecreëerd. In de kinderopvang moet dit een-op-een onderhandeld worden. Waardering geven aan de kinderbegeleiders kan volgens het raadslid door een goede omkadering te geven die waardevol is.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA) kan alleen vaststellen dat de minister een hart heeft voor Brussel. Het is duidelijk dat de minister het terrein kent, met veel partners heeft gesproken en betrokken is. Er wordt gezocht naar oplossingen. De Vlaamse Gemeenschap heeft en blijft veel aandacht hebben voor Brussel. De investeringen vanuit Vlaanderen zijn alleen maar toegenomen. Het raadslid roept de collega's op om de Vlaamse Gemeenschap in Brussel te honoreren. Sommigen wil deze immers afschaffen.

Mevrouw Celia Groothedde (Groen) pleit dat er voor mekaar wordt gekozen. Op vlak van principes komen de commissieleden grotendeels overeen: er moeten kwaliteit en waardering zijn, pedagogisch geïnvesteerd worden. Met de invoering van logistieke medewerkers ziet het parlementslid echter een daling van de kwaliteit. Het ELMER-model had nochtans een alternatief kunnen zijn. Op het terrein is men bezorgd.

De spreker wil nog ingaan op de ratioverlaging. Het is momenteel mogelijk om een plussubsidie te krijgen als men de ratio al wil verlagen. Dat zou veel mensen op het terrein ademruimte kunnen geven. Alleen zit men op dit moment in Brussel met de handen in het haar, tevens omwille van de onzekerheid over de invoering van de voorrangregels. Op welke manier moeten de toewijzingen gebeuren tijdens de overgangperiode?

Over de consultatiebureaus wenst mevrouw Celia Groothedde nog op te merken dat er 2 kandidaten waren voor de aanbesteding. Op het terrein heeft men de indruk dat deze opdracht op maat van een van de kandidaten werd geschreven. Het parlementslid maakt zich ongerust

over expertiseverlies, toegankelijkheid door nabijheid en het effect op de vaccinatiegraad. Mensen willen niet met een boorling de hele stad doorkruisen.

Vlaams minister Hilde Crevits antwoordt dat er vanuit de Vlaamse Gemeenschap ook veel wordt geïnvesteerd: bij aanvang van de legislatuur was het budget voor Welzijn 12,6 miljard euro; dit is gestegen naar 17,2 miljard euro. De investeringen in kinderopvang waren 528 miljoen euro en komen nu uit boven 1 miljard euro.

Vanuit de sector heeft de minister daarnaast al veel positieve reacties mogen ontvangen wat de ratio betreft, omdat reeds 60 % van de extra subsidie bij het begin van het jaar wordt uitbetaald. Er is voor gekozen dat men op het veld niet een heel jaar inspanningen zou leveren, om op het einde van de rit te bepalen wie wel en wie niet budget zou krijgen. Wie er op het einde van het jaar geraakt, krijgt er dan nog 40 % bovenop. Op die manier heeft de Vlaamse Regering vertrouwen willen wekken.

Tot slot, verschilt de minister volledig van mening met mevrouw Celia Groothedde over de consultatiebureaus. Het is nochtans samen met mevrouw Elke Van den Brandt dat het startschot van deze hervorming werd gegeven. Deze hervorming was nodig.

De verslaggever,
Bianca DEBAETS

De voorzitter,
Els ROCHETTE